

відмінностей. Іншими важливими завданнями тренінгових програм можуть бути: позитивне порівняння різних культур, подолання етноцентризму як однієї з найважливіших перешкод на шляху до ефективної роботи в умовах кроскультурного середовища.

Література

1. Гестеланд Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе - Днепропетровск, 2003. – 288 с.
2. Куриляк В.Е. Міжкультурний менеджмент. Тернопіль, 2004.- 239 с.
3. Мясоєдов С. П. Основы кросскультурного менеджмента. – М., 2003
4. Франк Сергей. Предпринимательство без границ: деловое общение, переговоры, презентации: Пер. с нем. – М., 2008. – 288 с.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ФОРМУВАННЯ СВІДОМОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТСТВА

Балко М., магістрант СумДУ; Кузікова С.Б., доц.

Соціалізація студента як особистості має важливе значення для успішної навчальної діяльності, а також професійної орієнтації, вибору життєвого шляху та власного ставлення до дійсності. За роки навчання студенти одержують певний досвід практичної діяльності, проте не завжди готові до виконання різних функцій в суспільстві, часто не набувають потрібного соціального досвіду внаслідок того, що процес соціального розвитку розглядається у ВНЗ лише в якості надбудови над об'єктивним процесом становлення спеціаліста, а тому проблема соціалізації набуває особливого значення.

Вперше термін соціалізація був введений в систему понять американським соціологом Гідінгсоном наприкінці ХІХ століття і визначався як “процес розвитку соціальної природи людини.” У визначення сутності соціалізації, особливостей її структури зробили вагомий вклад такі вчені, як Б. Ананьєв, В. Барулін, Л. Виготський, Е. Дюркгейм, І. Кон, Л. Леонтьєв, А. Мудрик, Л. Подоляк, Т. Парсонс, С. Рубінштейн, П. Сорокін, Г. Тард та інші.

Б. Ананьєв розглядає студентський вік як особливу онтогенетичну стадію соціалізації індивіда. В цей час індивід уже має уявлення про певні культурні норми суспільства, усвідомлює себе як особистість зі своїми інтересами й цінностями. Студент

відчуває необхідність успішно соціалізуватися в суспільстві. Соціалізація – невід’ємна складова людського розвитку. На думку багатьох психологів, соціалізація – це процес і результат засвоєння та активного відтворення індивідом настанов, цінностей, ролей, очікувань, властивих певній культурі або соціальній групі.

Виходячи з цього, можна виокремити такі складові соціально-психологічного компонента навчальної діяльності, що впливають на процес соціалізації цієї категорії молоді: проблеми адаптації студентів до умов навчання у ВНЗ; особливості створення позитивного соціально-психологічного клімату в студентській групі; особливості налагодження стосунків студентів із викладачами; соціально-психологічні бар’єри студентів, викликані навчанням; типи спілкування й діяльності на рівні «педагог — студент», «педагог — студентська аудиторія»; проблеми взаєморозуміння викладача і студентів; етнопсихологічні особливості спілкування в процесі навчання та взаємодії; проблеми міжособистісних конфліктів; особливості прояву десоціалізаційних впливів на молоду людину [2].

Зміни, які відбуваються нині у ВНЗ, суттєво позначаються на процесі адаптації студентів до нових умов життєдіяльності. Простежується перехід: адаптація – соціальна адаптація – соціалізація. ВНЗ необхідно більше приділяти уваги професійній орієнтації студентів, створювати для них ситуацію свідомого вибору майбутньої професії з урахуванням реальних потреб економіки у фахівця певного профілю та рівня підготовки. Свідоме визначення майбутньої професійної діяльності може стати підґрунтям для успішної соціалізації студентів в період навчання. Одним з основних напрямів розвитку взаємодії вищої освіти є перехід до цільової підготовки ВНЗ фахівців для конкретних підприємств і організацій, спільне вирішення питань формування освітніх програм, програм проходження виробничої практики та майбутнього працевлаштування студентів.

Отже, соціалізація полягає в тому, що індивід засвоює певну систему знань, норм, цінностей, які дозволяють йому ставати особистістю, здатною функціонувати в даному суспільстві. Проте джерелом соціалізації студента є не лише зміст (економічного,

юридичного, медичного тощо) процесу у ВНЗ, а й соціально-професійне його оточення, студентська референтна група, засоби масової інформації, громадські об'єднання студентів тощо.

Результатом соціалізації студента є: вироблення і трансформація власної системи поглядів на життя та ціннісні орієнтації, формування життєвого ідеалу; засвоєння культури людських взаємин і соціально-професійних функцій; формування індивідуального стилю навчально-професійної діяльності та власної моделі моральної поведінки; опанування професійною діяльністю та формами ділового спілкування.

Література:

1. Виноградова В. Проблеми соціалізації студентської молоді // Соціальна психологія – 2007. – Спецвипуск. – С. 150 – 154.
2. Тарасова Т.Б. Психологічні особливості студентства.- Суми, 2004.- 50с.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ТА ТРУДОВИХ ОРІЄНТАЦІЙ МОЛОДІ

Аношкіна О.В., СумДУ

Сьогоднішній кризовий стан суспільства породжує та загострює чимало молодіжних проблем, серед яких чи не найголовніша є отримання освіти, щоб знайти своє місце у суспільстві. Освітні програми повинні прищеплювати такі професійні навички, які будуть використовуватись і в сьогоднішньому, і в завтрашньому світі. Українські дослідники О.І.Вишняк, Є.І.Головаха, Н.П.Лукашевич, Л.Г.Сокурянська, (1,2,3,4) визначають молодь як соціальну спільноту, що посідає певне місце в соціальній структурі суспільства й набуває соціального статусу в різноманітних соціальних структурах (соціально-класових, професійно-трудових, соціально-політичних тощо), має спільні проблеми, соціальні потреби та інтереси, особливості життєдіяльності тощо. Саме в молодості динамічно відбувається формування соціальних мотивацій, самоаналіз та швидкість реакції, формування професійного самовизначення.

Актуальними сьогодні у підготовці молоді до професійної та наукової діяльності є адаптація системи освіти до врахування двосторонніх вимог: з одного боку - реальних потреб економіки,